

POLİSLİK MESLEĞİNDE HALKLA İLİŞKİLERİN ÖNEMİ VE POLİSLERİN VATANDAŞA BAKIŞI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: İSTANBUL ÖRNEĞİ

Mustafa ÇALIŞKAN*

Yunus MENCİK**

Öz

Polis-Halk ilişkileri, polis ile halk arasındaki iletişimin kalitesini, aksaklıklarını ve nasıl olması gerektiğini ifade eden geniş bir kavramdır. Polisin halkla olan ilişkileri, polisliğin geçirmiş olduğu deneyim ve değişik zaman dilimleriyle yakından ilgilidir.

Demokratikleşme ile birlikte halkla ilişkiler kamuoyunun daha fazla ilgisini çekmeye başlamıştır. Polislik, halkla çok fazla ilgili olmayı gerektirir. Bu çalışmayla polisin halkla olan iletişim frekansı ve halkla ilişkilerindeki problemler ölçülmeye çalışılmıştır. Polis halk ilişkileri teorik olarak genel bir çerçevede açıklanmıştır. Çalışma, anket uygulama tekniğiyle polislerin halka bakışı, toplum ve medyanın polislere bakış açılarını polis gözüyle tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler SPSS istatistiksel programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda suçla mücadele eden polislerin halkla ilişkiler eğitimine mevcut durumdan daha fazla önem vermesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Halkla İlişkiler, Polis Hizmetleri, Polis-Halk İlişkileri.

THE RESEARCH ON IMPORTANCE OF PUBLIC RELATIONS IN POLICE PROFESSION AND POLICE PERSPECTIVE ON CITIZENS: THE CASE OF ISTANBUL

Abstract

Police-Public relations is a broad concept that explores the quality, defect and nature of police-public relations. Police-Public relations relate to experiences and several parts of the time in policing.

Public opinion have been far more attention to public relations including with democratization. Policing requires more engagement with public. This study focuses on frequency of police-public communication and the problems in police-public relations. Police-Public relations are explained in theoretical way. A method of conducting survey is used to explore police attitudes toward public, public and media attitudes toward police. The obtained data were evaluated using SPSS statistical program. As a result of the evaluation, it was concluded that police officers who are fighting crime should pay more attention to public education than current situation.

Keywords: Public Relations, Servicing in Policing, Police-Public Relations.

* Dr., İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü, Adnan Menderes Bulvarı (Vatan Cad.) Hırka-i Şerif Mahallesi, e-mail: mcaliskan68@yahoo.com

**Nişantaşı Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi, e-mail: mencikyunus@yahoo.com

GİRİŞ

Demokratik olsun ya da olmasın bütün topluluklar düzeni sağlamak için polis teşkilatlarından faydalanırlar. Fakat modern polislik anlayışının topluma yerleşmesi vatandaşın da destek ve yardımının alınmasına bağlıdır. Zira yüzyılımızın en önemli özelliklerinden birisi, hızlı bir toplumsal değişimin ve sosyal hareketliliğin yaşanıyor olmasıdır. Bu değişim ile birlikte polisten beklenti ve düşünceler de değişmektedir.

Günümüzde gerçek anlamda polislik, suçluları yakalamada gösterilen başarıdan ziyade halkla ilişkilerin niteliği ve suçu önlemede halktan alınan yardım ve desteğin oranı ile ölçülmektedir. Halkın desteği ile görev yapan polis dünyanın neresinde olursa olsun başarı göstermekte ve buna bağlı olarak toplumlar barış ve huzur toplumu haline gelebilmektedir. Halkın desteğinden uzak, baskı ve şiddete dayalı olarak görev yapılan anti-demokratik ülkelerde suçu önlemede ve toplumun huzurunu sağlamada polis başarısız olmakta ve suç olaylarında artış görülmektedir. Polis, hizmetinin niteliğinden dolayı sürekli olarak halkla temas halinde olması, bir sorumluluk ve güven mesleği olan polisliğin toplumda saygınlık kazanması polisin halka güven vermesine bağlıdır. Bu bağlamda halkla ilişkiler dendiğinde, birden çok ilişkiye yönelik ve sürekli olarak birden çok kişi ve kurumu ilgilendiren örgütsel yönetimler ve çevresiyle olan ilişkileri aklımıza gelmektedir. Bu nedenle yönetimin ayrılmaz bir parçası ve adeta bir sanat kabul edilen halkla ilişkiler devamlı bir süreçtir. Yönetim olgusu içinde yer alan tüm kurum ve kuruluşlar bu süreçte halkın (kamunun) anlayış ve desteğini sürekli temin etme çabasını göstermelidir (Karaman ve diğ., 2004:115).

Halkla ilişkilerin doğru analizi için, öncelikle yönetim olgusunu gerektiren bir kurum ve kuruluşta insan ilişkileri anlayışına ihtiyaç vardır. Farklı bir açıdan halkla ilişkilerin devamı için örgütlerin oryantasyon, yenilenme, yeni değer ve yöntemlere dayalı insan kaynaklarının dikkate alınması doğru analizlerle ve yeniden yönetimin kurumsallaştırılması gerekir. Yönetimde başarının ölçüsü ve başlıca amaç kurum içi demokrasinin erdemine ulaşarak görev, hizmet ve etkinliklere ait bu kavramların muhataplarınca da onaylanabilmesi; sürekli ve olumlu bir imajın hedeflenmesidir (Tuncay, 2002:716'dan akt. Karaman ve diğ., 2004:116).

Bundan dolayıdır ki halkla ilişkileri öncelikle polis yetkililerinin daha çok önemsemesi, birlikte çalıştığı personeline sahip çıkarak onlara sevgiyle yaklaşması, disiplin kaygılarına kapılmadan hizmette verimliliği ve başarıyı planlaması ve en çok ön yargılardan uzaklaşması gerekmektedir. Hazırlanan plan ve programlarla öncelikle yöneticiler başta olmak üzere tüm teşkilat mensuplarına örgütsel-bürokratik önderlik yeteneklerinin kazandırılması halkla ilişkiler dinamikleri açısından oldukça yararlı olabilecektir. Ayrıca bunu alt, orta ve üst basamak yönetme ayrımı yapmaksızın yetiştirme programlar düzenleyip uygulamak gerekmektedir. Çünkü örgütsel etkinliğin sağlanmasında örgütün hiyerarşisinde bulunan her basamaktaki yönetmenin örgütsel önderlik niteliklerine kavuşturulmasına gereklilik vardır (Başaran, 1992: 97). Bu bağlamda polis halk ilişkilerinin geliştirilmesi polis

teşkilatı tarafından başlatılması ve halkla ilişkilerin geliştirilmesi polis tarafından öncülük edilmesiyle mümkündür.

Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan “Toplum Destekli Polislik” birimi sayesinde bu hizmet ele alınmaktadır. Bir nevi polis halk ilişkilerinde Toplum Destekli Polislik emniyet teşkilatının halka yakınlaşan, halkla iletişim ağını oluşturan en önemli birimlerinden biri olduğu söylenebilir.

Polise karşı sevgi ve hoşgörünün kazandırılması için polisliğin korku kurumu olmaktan çıkarılarak bir güven kurumu haline getirilmesi, zihinlerdeki yanlış imajların silinmesi gerekmektedir. Böylece güven kurumu haline gelen polislik mesleğine karşı saygınlık artacağı gibi halkın desteği ile suçu önlemedeki başarısında da yükselmeler görüleceği muhtemeldir (Arslan ve Kazu, 2001:1).

Söz konusu bu çalışmayla da polis-halk ilişkisi üzerine literatür taraması yapılarak daha önceki polis-halk ilişkileri üzerine yapılan araştırmalar incelenip objektif perspektiften değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda teorik araştırma neticesinde araştırmaya katkı sağlamak açısından polisin halk tarafından kendilerine nasıl bakıldığını ve halkla ilişkilerindeki iletişim becerilerini ölçmek amacıyla emniyet teşkilatı mensubu polislere anket uygulanmıştır. Ayrıca polisin halkla ilişkilerindeki oluşabilecek aksaklıklara karşı çözüm önerilerinde bulunmaktadır.

HALKLA İLİŞKİLERİN TANIMI VE KAPSAMI

Halkla ilişkiler olgusuna bakıldığında ilk olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıktığı görülmektedir. Halkla ilişkilerin terimini de ilk olarak Thomas Jefferson tarafından 1807'de kullanılmıştır. Daha sonra bu kavram 1882 de Yale Üniversitesinde "Halkla İlişkiler ve “Hukukçuların Yükümlülükleri” adlı bir konferansta geçmektedir. Bu alanın en önemli isimlerinden biri olan ilk halkla ilişkiler adamı olarak kabul edilen ve halkla ilişkileri kendisine meslek edinerek kavramı mesleki alana taşıyan kişi ise Ivy Lee'dir. O dönemde "gizlilik" ilkesinin çok yaygın olmasına rağmen Lee, şüphe ve güvensizliğe neden olduğunu ileri sürerek "gizlilik" anlayışını yıkmıştır. Ayrıca yayınladığı "Principles of Declaration" adlı kitabında halkla ilişkilere örnekler vermiş ve halkla ilişkilerin ilkelerini belirlemiştir (Biber 2003, akt. Akdağ ve Erdem,2009:8).

20. yüzyıl ile birlikte çok daha önemli hale gelen halkla ilişkilerin düzenli bir çaba olarak ortaya çıkmasını, birbirini tamamlayan teknolojik ve toplumsal değişiklikler olumlu yönde desteklemiştir. Bu değişiklikleri başlıca dört noktada toplamak mümkündür (Acar, 1994; 3): 1. İdeolojik devlet faaliyetinin önem kazanması, 2. Yönetimsel etkinliği artırma zorunluluğu, 3. Yönetimin karmaşıklaşmasının olumsuz sonuçlarını giderme gereği, 4. Örgütlerle toplum arasında karşılıklı güvene dayalı ilişkiler geliştirme zorunluluğu. Bütün bu gelişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıkan halkla ilişkilerle ilgili bir tanım vermek gerektiğinde neredeyse uygulayıcı sayısı kadar tanıma sahip olduğu görülmektedir.

Son dönemde çok popüler olan halkla ilişkiler kavramı genel olarak bakıldığında herhangi bir yönetimin başarılı olabilmesi için halkın veya müşterilerin katılımının sağlanması gerekliliğinin fark edilmesiyle ortaya çıkmıştır. Hem kamu alanında hem de özel sektörde kullanılmaya başlanmıştır (Çaylı, 2004: 324).

Halkla ilişkiler bugün hem ulusal hem de uluslararası alanda çok hızlı gelişen bir konu haline gelmiştir. Özellikle iş hayatının her yönüne yayılmış ve yerleşmiş durumdadır. Bu kavramın yönetimde anahtar bir fonksiyon şeklinde gelişmesi dünyanın artık temel güç olarak kabul ettiği “kamuoyu” kavramına atfedilen değerden kaynaklanmaktadır. Bugün halkın düşündüğü her şey anında sofistike bir düşünceye ve muazzam bir iletişim sistemi ile şimdiye kadar görülmemiş bir hızla aksiyona dönüşebilmektedir (Riggs, 1982; ix). Bu nedenle bugün halkın kendisi, fikirleri ve beğenisi yönetim için oldukça önem kazanmıştır.

Halkla ilişkiler, özel ya da tüzel kişilerin belirtilmiş kitlelerle dürüst ve sağlam bağlar kurup geliştirerek onları olumlu inanç ve eylemlere yöneltmesi, tepkileri değerlendirerek tutumuna yön vermesi, böylece karşılıklı yarar sağlayan ilişkiler sürdürme yolundaki planlı çabaları kapsayan bir yöneticilik sanatıdır (Asna, 1993: 80). Halkla ilişkiler, kişi ya da kuruluşun diğer kişi ya da kuruluşlarla bir çıkar sağlamak amacıyla ilişkiler kurmak veya var olan ilişkilerini geliştirmek için gerçekleştirdiği faaliyetlerin tümü olarak da tanımlanabilir (Budak; Budak, 1998: 8).

Günümüzde halkla ilişkiler kamu ve özel sektör açısından kayıtsız kalınamayacak ve üzerinde durulması gereken önemli konuların başında gelmektedir. Halkla ilişkilere gerekli önemi vermeyen her türlü organizasyon veya kuruluşların amaçlarına ulaşmaları ve başarılı olma ihtimalleri oldukça düşüktür. Halkla İlişkiler bir örgütün hem sigortası, hem vitrini, hem de vizyonu konumundadır. Bu nedenle günümüz örgütlerinin geleceği halkla ilişkilerle yakından bağlantılıdır (Öztürk, 2002: 229). Geleceğe dair sağlam adımlar atılması varlığının uzun yıllar sürmesi için tüzel kişilerin halkla ilişkilere önem vermesi gerekmektedir.

Kurumlar devleti temsil ettiği gibi çalışanlar da kurumu temsil etmektedir. Bu nedenle halkla ilişkilerin sadece bu alanda çalışanlar tarafından değil, bütün çalışanlar tarafından benimsenmesi gerekmektedir. Ayrıca kurumun yöneticileri tarafından da destek verilmesi gerekmektedir. Çünkü halkla ilişkiler uygulanması için mali desteğe ihtiyaç vardır. Yöneticiler tarafından bu ihtiyaçların karşılanması fikir olarak desteklenmenin yanında maddi desteğinde karşılanması anlamına gelmektedir (Ünver, 2008: 33).

Uluslararası Halkla İlişkiler Birliği'ne göre halkla ilişkilerin tanımı ise “*özel ya da kamu kurum veya kuruluşunun, ilişkide bulunduğu kimselerin anlayış, sempati ve desteğini elde etmek için gerçekleştirdiği faaliyetler bütünü*”dür (Budak, 1998:7).

Geniş anlamda ise; “bir örgütün toplumla bütünleşmesi amacıyla girilen eylemlerin tümü” (Sabuncuoğlu ve Tüz, 1995:8) olarak tanımlanabilecek halkla ilişkiler, yönetim açısından; “halkı etkileyen söz, eylem ya da olay”, kurum açısından, “bir kuruluşu çalışanlara, müşterilere, bağlantılı olduğu kişilere sevdirmeye ve saygı görme sanatı”, iletişim açısından; “düşüncelerin istenen sonuçları yaratması amacı ile çeşitli gruplara ustaca aktarılması ve becerikli bir haberleşme oluşumunun gerçekleştirilmesi” dir (Tortop, 1997:4).

Halkla İlişkiler İki Yönlü İlişkidir: Halkla ilişkiler sürekli olan ve sabırla çalışma isteyen bir faaliyettir. Bir günde ya da birkaç günde saygı, sevgi, nüfuz kazanılmaz. Güven ilişkisi dostluk kurma zaman ister. Dostluk karşılıklı tanışma, yardımlaşma ve uzun süren bir arkadaşlık sonunda kazanılır. Sağlam bir halkla ilişki, sağlam bir dostluğa benzetilebilir. Sağlam dostluğun kazanılması nasıl zamana bağlı ise, iyi bir halkla ilişkilerin kurulabilmesi de zamana ve sabırla çalışmaya bağlıdır (Ulukuş, 2004: 33). Bu bağlamda karşılıklı ilgi, güven ve destek sağlama: Halkla İlişkiler kuran taraf için ortaya çıkan yarar diğer bir deyişle ümit edilen fayda karşı kitlenin güveni, desteği, anlayışını ilgisinin denenmesi kazanılmasıdır (Tortop, 1982:6). Polis halk ilişkilerinin sağlıklı işlemesi için hem polisin halka karşı hem de halkın polise karşı samimi olması gerekmektedir.

Çok sayıda farklı halkla ilişkilerin tanımlamaları bulunmakla birlikte halkla ilişkilerin ana hedefi ve var oluş nedeni halkı bir başka deyişle kamuoyunu herhangi bir şekilde etkilemek, ele alınan konuda onun desteğini güvenini kazanabilmektir. Halkı etkileyebilmek için kişilerin davranışlarını ve halkın inançlarını ölçerek uygulamaları gerekeceği (Tortop,1982:5) söylenebilir

Halkla İlişkilerin Amacı: Yapılan tanımlardan yola çıkarak halkla ilişkilerin amaçlarını şu şekilde özetlenebilir (Tortop, 1982:5; Asna 1993:80):

- Halkla ilişkiler, halkı aydınlatmak ve onlara çalışmalarını benimsetmek.
- Halkla yönetime karşı olumlu davranışlar yaratmak.
- Halkla ilişkilerde karşılıklı fayda görmek.
- Halkın yönetimle olan ilişkilerini kolaylaştırmak.
- Halkla ilişkiler, halkın neyi sevdiğini öğrenip onu daha çok yapmak, neden hoşlanmadığını bilip onu yapmamaktır.
- Halkla ilişkiler, belirtilmiş hedef kitleleri etkilemek için hazırlanmış, planlı, inandırıcı iletişim çabasıdır.
- Halkla ilişkiler, bir kuruluşu bağlantılı olduğu kişilere sevdirmeye ve saydırma sanatıdır.
- Kararların geçerliliğini arttırmak için halktan bilgi almak.
- Kanun ve nizamla uyulmasını sağlamak için bunlar hakkında halka aydınlatıcı bilgi vermek.
- Halkla işbirliği sağlayarak hizmetlerin daha çabuk ve daha kolay görülmesini sağlamak.
- Halkın dilek, istek, tavsiye, telkin ve şikâyetlerinden yapılan çalışmalarda hazırlanan yasa, tüzük ve diğer başarılarından yararlanmak ve aksaklıkları gidermek için çalışmalarda bunları değerlendirmek.

Genel olarak halkla ilişkilerin amacı, kamu yararına cevap vermeye çalışmak ve herkesin kişiliğine hürmet ederek sosyal sorumluluk duygusu oluşturmaktır. Belirtilen tüm bu amaçların hedefi halkın desteğini ve güveninin kazanılmasıdır. Bu desteği ve güveni kazanmanın yolu ise halkla ilişkiler yöntemi yani halkı ikna etmekten geçer. Halkın desteği alınan kurum ise güçlü ve istikrarla hedefine ulaşmada daha başarılı olacaktır.

EMNİYET TEŞKİLATININ GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Polislik mesleğinde halkla ilişkilerin önemimin daha iyi anlaşılması için emniyet teşkilatının görevleri ve sorumluluklarının bilinmesi gerekmektedir. Bu anlamda devletin koruyucu gücü olan polislik mesleği; kamu düzenini koruma, kollama, suç ve suçluları bulma ve bu amaçla devlet organlarına yardım etmeyi hedefleyen ve kolluk kuvvetleri tarafından yerine getirilen hizmetlerdir (Yılmaz, 1988:7).

Türkiye’de; ilk polis organizasyonunun kuruluşu Amerika’da olduğu gibi 1845 yılında varlık göstermeye başlamıştır (Kavgacı, 1997: 17).

Ülkemizde polisin görev ve yetkilerinin yasal dayanağını teşkil eden; 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu’nun 1.Madde’sine göre polisin görevi “*asayiş amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korumak, halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatini temin etmek, yardım isteyenlerle, yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere muavenet etmek*” (Resmi Gazete 14.07.1934- 2751) olarak tanımlanmaktadır.

Bu maddeden de anlaşıldığı gibi polisin sorumluluğu; en geniş anlamda toplumun genelinden en dar kesimine kadar tüm alana yayılmış durumdadır. Polisin bir başka sorumluluğu, halkı suç olaylarına ve tehlikelere karşı uyarmak ve yol göstermektir. Bir başka deyişle, polislik aynı zamanda toplumsal kurallara uyulması konusunda halkı eğitmek, önderlik etmek ve yol göstermektir (Fındıklı, 2000:101).

Nitekim 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu Madde 2-A, polisi “*kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere, hükümet emirlerine ve kamu düzenine uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden önce bu kanun hükümleri dairesinde önünü almak*” (Resmi Gazete, 14.07.1934–2751) görevi ile yükümlü sayarken aynı zamanda polisin bu önleyicilik rolünü de tanımlamaktadır. Ancak suçun sebeplerine inmeden sadece işlenen suçları önlemeye çalışmak kolay olan yöntemdir ve sonuç vermesi de her zaman olası değildir. Çünkü suç; sosyal bir olgudur (Bahar, 1997:2). Suçların temel nedenleri ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel problemler sadece bir kısmıdır. Suçların kontrol ve önlenmesinde başarı sağlayabilmek için sadece polisiye yöntemler kullanmak yeterli değil bunun yanında sosyal çözümler gerekmektedir.

Polis, kamu düzeninin sürdürülmesini sağlayan suçu önleyip, suçluları yakalayan halkın can ve malını koruyan, yardıma muhtaç çocuklara ve kendini koruyamayacaklara yardım eden, kanunların kendine verilen diğer görevleri de yapan resmi bir güçtür. Toplumsal yapıdaki ilerleyişin devam etmesi ve beklenti düzeylerinin giderek artmaya başlaması, toplumla yakın bir ilişki içerisinde bulunan ve güvenliğin sağlanmasından birinci derecede sorumlu olan polisin rolünün de önemli ölçüde değişmesine neden olmaktadır. Özellikle toplumla ilişkilerin ve iletişimin düzenlenmesinde polisin sahip olduğu nitelikler ön plana çıkmaktadır.

Emniyet Teşkilatında Halkla İlişkiler

Yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı üzere halkla ilişkiler devamlılık içeren bir süreçtir. Günümüzde dünya giderek küçülmektedir. Bilgi ve iletişimde çağında olduğumuz bu dönemde dünyanın neresinde olunursa olunsun meydana gelen bir olay anında bütün dünya insanların bilgisine sunulmaktadır. Aynı şekilde ülkemizde işlenen bir suç olayının faili çok kısa zaman dilimi içerisinde dünyanın bir başka ülkesine kaçabilmesi de mümkün hale gelmiştir. Gelişmeler sadece bilgi ve iletişim ile sınırlı olmadığı gibi teknik, teknolojik ve sosyal yapıdaki hızlı değişimler de gelişmiştir. Bu gelişmeler neticesinde suç olguları da farklı boyutlar kazanarak bu gelişmelere bağlı olarak çeşitli suç türleri ortaya çıkmaktadır. Bu durum polisin kendini bilgi, teknik, taktik olarak ve teknolojiyi çok iyi derecede kullanmayı zorunlu kılmıştır. Bütün bu çalışmalarda; polisin suç oluşmasını önlemesi veya oluşmuş suçun faillerini en kısa sürede bulup kanun önünde çıkarmasında halkla desteğini unutursa suçla mücadele çok yavaş adımlarla ilerler. Eğer polis halk ilişkilerindeki diyalog olması gerektiği gibi değil hatta halk polise küstürülürse, bütün insanların arkasına bir polis eşlik etse bile suç önlemede başarı zordur (Ertekin, 1986:6). Bu bağlamda halkla ilişkiler alanındaki başarı, teşkilat bünyesinde çalışan tüm polislerin bu konuda nitelikli ve yeterlilik açısından bilgiyle donatılmış olmalarına bağlıdır.

Devletin temel görevlerinden biri olarak kabul edilen güvenlik hizmetleri toplumsal yaşamın vazgeçilmezidir. Buna bağlı olarak polis halk işbirliğinin geliştirilmesi, halkta güven, huzur ortamının sağlanabilmesi için gerekli olan unsurların başında gelmektedir. Polis halk ilişkilerinin gelişmesinde hem halka hem de polise önemli görevler düşmektedir. Polis içinden çıktığı halka hizmet için görev yapmalıdır. Nitekim polis yaptığı işte başarılı olabilmesi için halkla ilişkilerini maksimum etkileşim düzeyde tutmalıdır (Şahan, 2007:15).

Emniyet Genel Müdürlüğü'nde halkla ilişkiler üzerine çalışmalar yapmak üzere polis teşkilatının genel merkezi ve en üst düzey birimi olan Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde ilk olarak 1975 yılında 'Tanıtma ve Protokol Dairesi' kurulmuştur. Dairenin kuruluş amacı; 'Emniyet Teşkilatının hızla artan ihtiyacını karşılamak, polisin çalışmalarına dinamizm kazandırmak, vatandaş-polis ilişkilerini iyileştirmek için yapılması öngörülen çalışmaları yürütmektir. Bu birim, 1988 yılında 'Basın ve Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü, 1997 yılında ise Basın Protokol ve Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü olarak kurulmuştur. Son olarak Bakanlık Makamının 23.06.2008 Tarihli Onayı ile Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinde yapılan isim değişikliği ile Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü adı ile faaliyetine devam etmektedir (<http://www.bilgiedinme.egm.gov.tr>, 05/11/2016).

Polislik mesleği, diğer mesleklere göre daha fazla halkla ilişkileri gerektirdiği söylenebilir. Çünkü mesleğin gereği olarak polisler sürekli halkla iç içedirler. Bundan dolayı polislik halkın içinde halkla yapılan bir görevdir (Fındıklı, 1995: 273).

Polisin halkla ilişkilerinden gelişmesi, sağlıklı iletişim kurulması, polisin halka davranışlarındaki pozitif ve negatif değişimlerde yönetici konumundaki yetkililerdir. İyi ve başarılı bir halkla ilişkilerin gerçekleştirilebilmesi öncelikle kurum içi örgütsel amaçların

gerçekleştirilebilmesine; yani elverişli bir iletişim ve etkileşim dokusunun oluşturulmasına, yöneticilerin insan ilişkilerin deki yeterliklerine, özgüvenlerine, özverilerine ve başarılarına bağlıdır. Ast-üst ilişkileri, çalışanların etkileşimi yönünden çok önemlidir. Yöneticilerin yeterliliğinin ölçütlerini Başaran (1992:113) şu şekilde ele almaktadır: Astları verimli çalışmaya güdülemek ve denetlemek, astlar arasında oluşabilecek çatışmaları izlemek ve ortadan kaldırmak, astların örgüte uyumunu sağlamak ve takım çalışmasını gerçekleştirebilmek, astların yönetime katılabilmelerini temin etmek ve yenilikleri astlara aktarabilmek, astların işlerinden haz duymalarını ve doyumlarını sağlamak, astlara gelişme ve yetiştirme olanağı vermek, astların sorunlarını dinlemek ve onlara çözümler bulmaya çalışmak ve onlara her konuda danışmalık yapabilmek önemli görevlerinden biridir

Polislerin görevlerinde işlerine daha çok bağlanması, göreve güdülenmesi çalışma performansı açısından sorun olabilmektedir. Çalışanların işine ve kurumuna bağlılığını sağlamak adına teşvik ve ödül yöntemi en önemlisi ise iyi ve başarılı bir halkla ilişkiler modelinin de anahtar sayılabilir (Aldemir ve diğ., 2001:359). Bu bağlamda çalışma şartlarının uzun olması ve hiyerarşik yapının katı olması da polislerin motivasyon yönünde tatminsizliğine neden olabilmektedir. Polislerin bu şartlar altında çalışması halkla ilişkilerinde otokratik olmalarına ve halktan uzak durmalarına neden olabilmektedir. Bu sayılan nedenlerin yanında birçok neden dayana sorunların çözümünde yeni yöntem ve teknikler geliştirilmelidir. Polisin iş doyumunu sağlanması performansını artırmasına ve vatandaşa daha çok yaklaşması halkı kendine çekmesi anlamına gelmektedir (Fer-Peker, 2001:623). Bu bağlamda polis teşkilatının olumlu imaj kazanabilmesi; insan kaynakları yönetiminin yeniden değerlendirilmesi ve değişimi gerekli kılmaktadır. Halkla ilişkilerin temelinde değişim yönetimi modeli iyi bir yönetici- lider ile mümkündür (Drucker, 1999: 60–62).

Polis teşkilatı için halkla ilişkilerin öneminin anlaşılmasına başlandı bu yıllardan itibaren Emniyet Genel Müdürlüğü, halkla ilişkiler alanında çeşitli kurs, seminer, hizmet içi eğitim kursları düzenlemeye başlamış; böylece okullarda verilen eğitimlerle yetinilmeyerek sadece gelecek teşkilat yapısı değil mevcut teşkilat algı, bakış ve bilincini de eğitici-geliştirici adaptasyon süreci işletilmiştir. Bahse konu eğitimler günümüzde daha da bilinçli ve planlı bir şekilde konusunun uzmanları tarafından verilmeye devam etmektedir. Günümüzde, teşkilatın kendi içerisinden yetişmiş olan meslek mensuplarının alanda eğitici konumunda görev alacak pozisyonlara ve uzmanlıklara sahip olmaları, polis halkla ilişkilerinin teşkilat içerisindeki gelişimini özetlemektedir. ‘Halkla ilişkilerin ne olduğu’ ile başlayan eğitimler, polis halkla ilişkilerinde zaman içerisinde önemi daha da anlaşılabilir ‘medya’ ve ‘imaj’ konulu eğitim ve çalışmaları da içine almak suretiyle günümüzün gereği olan bir bilinçle devam etmektedir (Hızlı,2010:16).

Polis-halk ilişkilerinde en önemli unsur “insana verilen değer”dir. Polis, yaptığı her işlemde karısındaki kişinin insan olduğunu unutmadan hareket etmelidir. “insan unsuru, halkla ilişkilerin temelini oluşturur. Halkla ilişkiler zaten insanlar arasındaki etkileşimden ibarettir. Halka mesajı vermektense öte, verilen mesajı karşı halkın etkisini ölçmektir.” (Seçim, 1998: 76).

Emniyet Teşkilatında Halkla İlişkilerin Önemi

Sosyal bilimciler ve kamuoyu uzmanları çoğu çalışmalarında yüz yüze iletişimin pedagoji ve ikna alanındaki etkinliğinin diğer araçların etkinliğinden çok daha fazla olduğunu vurgulamaktadırlar. Bu tür iletişime atfedilen özel üstünlükler doğrudan doğruya kişilerarası ilişki ile ilgili gerçeklere dayanmakta bu nedenle iletişim sürecinin olduğu durum ne kadar bireyselleşirse etkinlikte o derece artmaktadır (Orrick, 1967: 54). Bu açıdan polis teşkilatı gizli kalması gereken bilgiler dışındaki bilgilerle kendini halka tanıtmak durumundadır. Çünkü halk kurumların kendisi için nasıl bir çalışma yaptığını sürekli olarak öğrenmek ve bilmek ister. Eğer teşkilat halkın bu öğrenme ihtiyacını karşılamaz ve amaçları, politikaları ve çalışmaları ile ilgili olarak kamuoyunu bilgisiz bırakırsa örgütün yapmadığını halkın kendisi yapar ve genellikle gerçeği yansıtmayan söylenti, dedikodu gibi biçimsel olmayan iletişim araçlarından sağladığı kulaktan dolma bilgilerle örgütü özdeşleştirir (Karatepe, 1992: 50).

Yapılan araştırmalar halkın iyi bir polis imajı oluşturulması gerektiği konusundaki isteklerini ortaya koymuş ve “halka yakın polis” kavramı halkın bu isteklerine cevap verebilecek bir anlayış olarak ortaya çıkmıştır. Buna göre; polis sosyal bir görevli, arabulucu ve halkın teminatı olup halkla birlikte görev yapmalı ve şu özelliklere sahip olmalıdır (Korkmaz, 1994: 59):

—Etkili ve objektif davranan, görevini iyi bilen ve uygulayan kişi olmalıdır.

—Üzerindeki üniforma ve otoritenin olumsuz etkilerinden sıyrılmış, halktan uzaklaşma duygularını aşmış olmalıdır.

—Görevinde karşılaştığı değişik karakter ve özellikteki insanlara karşı eşit, dengeli ve kontrollü bir davranış içerisinde bulunmalıdır.

Polisin suç önlemede üzerine düşen görevlerden toplumun en küçük çekirdeği olan ailenin korunması, aile içindeki risk altında olan çocuk ve kadınların korunmaları ile ilgili olarak sivil toplum kuruluşları ve resmi kurum ve kuruluşlarla iletişime geçmesidir (EGM, 2006:19'dan akt. Ünver, 2008: 53). Konferanslar veya sempozyumlar düzenleyerek ailelerle görüşerek aile içi bireylerin görevleri ve ailenin toplumsal değerleri hakkında eğitici ve bilgilendirici çalışmalar yapılmalıdır.

Bir başka suç önleyici hizmet için iletişime geçilmesi gereken yer okullardır. Polisin okullarda alacağı güvenlik tedbirlerinde başarısı öğrencilerin polise bakış açısıyla doğru orantılıdır. Bu nedenle okullarda yapılacak eğitim çalışmaları ve bilgilendirme amaçlı toplantılar düzenli olarak yapılmalıdır (EGM, 2006: 20-21'den akt. Ünver, 2008: 54). Öğrencilerin okula geliş - gidiş saatlerinde güvenliğin sağlanması, öğretmenler, öğrenciler ve velilerin gözünde olumlu imaj yarattığı söylenebilir. Bu önleyici tedbirler ise okul idarecilerini ve velileri polise yardımcı olma hususunda etkili olacağı söylenebilir.

Günümüzde Polis-Halk ilişkileri ve polisin imajı sürekli gündemde kalan ve iyileştirilmesi için devamlı çaba gerektiren olgulardır. Halkla sürekli etkileşim ve iletişim içerisinde olan polis için bu olgular artık en önemli sorunlardan birisi haline gelmiştir. Çağdaş yönetim ve çağdaş polislik, yakalanan suçlu ile değil suç ve suçluların azaltılması ile suç

önlemede halkın katılımının sağlanmasından geçmektedir. Halkın, polisin işlerini kolaylaştırıcı bir katılımın sağlanması, halkla sağlıklı iletişim kurmaya yönelik olarak halkın beklentilerinin tespiti ve onların karşılanması ile ancak mümkün olabilmektedir.

Günümüz demokrasi anlayışında devletin üstün oluşunun yöneten-yönetici ilişkilerinde yeterli olmadığı gerçeği halkı kazanma çabalarını da beraberinde getirmiştir. Yani yönetim bir yandan yönetilenin istediğini kendi istekleriyle bütünleştirip eş yönlü yapmaya çalışırken diğer yandan kendine ters düşen istekleri azaltacak tedbirleri alma ihtiyacı hissetmektedir (Kazancı, 1973: 75). Bunu yapmanın en etkili ve kolay yolu ise; tanımlar incelendiğinde temel olarak aşağıdaki unsurları içerdiği anlaşılan halkla ilişkileri kullanmaktır. Halkla ilişkiler tanımlarının hemen hemen tamamının ortak ana unsurları olarak şunlar ortaya çıkmaktadır:

1. Hedef kitlenin sempatisini, inanç ve desteğini kazanmak,
2. Hedef kitleyi olumlu inanç ve eylemlere yöneltmek,
3. Halkla ilişkiler yapanın kendi tutumlarına yön verirken hedef kitlenin tepkilerini dikkate alması,
4. Taraflar arasında ilişki kurma, geliştirme ve sürdürme,
5. Karşılıklı yarara bağlı ilişkilerin saptanması ve bu doğrultuda politikalar geliştirme ve uygulama faaliyetleri öne çıkmaktadır (Hızlı, 2010: 17).

Halkla ilişkiler, örgüt/kurum çalışmalarının halka duyurulmasını safhasını da içerir. Polisin hizmetlerinin ve çalışmalarının halka duyurulması; Polisin toplumdaki varlığının kesintisiz ve mutlak surette hissettirilmesi sağlanarak halkın polise olan güveni, polisle olan ilişki ve işbirliğinin artması; aynı zamanda suç işlemeye meyilli insanların cesaretinin kırılması nedeniyle toplumda suç ve suçlu oranının düşmesi anlamına gelmektedir. Tüm bu anlatılanlardan yola çıkıldığında; bilgilendirme temelinde planlı bir iletişim-etkileşim ve ilişki süreci ile emniyet teşkilatında halkla ilişkilerin, ilişki kurma ve geliştirme, tutum oluşturma, tanıma-tanıtma, sempati kazanma, ikna, yönlendirme fonksiyonları sayesinde toplumsal bir kontrol aracı olarak ortaya çıktığı söylenebilir (Hızlı,2010:18).

Polisin, suç önleme ve suçla mücadelede halkın desteğini alması, başarı oranını büyük oranda artırmaktadır. Yapılan araştırmalara göre halktan gelen ihbar, çağrı ve taleplerin değerlendirilmesi sonucu polislik hizmetlerindeki başarının büyük ölçüde artış gösterdiği ortaya çıkmaktadır. Bu ihbarlar, suç işlendikten sonra dahi olsa suçun çözümlenmesi için fayda sağlamakta ve zaman, emek ve enerji kayıplarını ortadan kaldırmaktadır. Suç öncesi alınan ihbarlarda ise suçun önlenmesi ile hem suç sonucu oluşacak zararların hem de toplumda oluşabilecek suçtan mağdur olma korkusunun önüne geçilmiş olmaktadır. Böylece güvenlik birimlerine ve bu birimlerin uygulamalarına duyulan güven artmakta, toplumda algılanan asayiş ve emniyet duygusu; genel bir dirlik hali, huzur ortamı ve güvenlik açısından risk algılamasının olmadığı bir ortamın oluşumunu temin etmektedir. Güvenlik açısından risk taşıyan ortamlar polisin otoritesini kötüye kullanımına neden olacağından, bu durum halkın polise tepki göstermesini ve dolayısıyla polis-halk ilişkileri olumsuz etkileneceği belirtilebilir (Geleri, Aslan ve Kaygusuz, 2001: 602. akt. Hızlı, 2010: 60).

Toplumun ortak sorunlarından birisi olan suç, sosyal bir olgudur. Çözümü de toplumsal birliktelikle sağlanmaktadır. Suç önlemek, gelişmiş ülkelerde yalnızca polisin üstlenmesi gereken bir görev değildir. Polis örgütünün en saygın kurumlardan biri sayıldığı İngiltere’ de polislik, korku ve güç kullanımı ile değil güvene dayalı olarak toplumsal katılımı gerçekleştirilmektedir. İngiltere’de yapılan bir araştırmaya göre polisin kendisinin yakaladığı suçlular toplam suçluların ancak % 17’sini oluştururken, kalan % 83’ü ise toplumun güvenlik hizmetlerine aktif katılımı yoluyla yakalanmıştır (Sevindik,1997). Başka bir araştırmanın sonucuna göre ise, işlenen suçların % 90’ı toplum desteği ve polisle halkın kurduğu iyi ilişkiler sayesinde aydınlanmakta güvenlik birimleri kendi çabalarıyla olayların yalnızca % 5’ini aydınlatabilmektedir (Öztürk, 2000: 275).

Bu istatistikî bilgiler toplumun polislik faaliyetlerine katılımının ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda polisin suçu önleme konusunda en büyük silahı, halkın destek ve güvenini kazanmasıdır. Polis halka, suçun bir toplum sorunu olduğunu ve suçun ancak halkın katılımıyla önlenebileceğini anlatmak durumundadır. Halka bunu anlatabilmek için halkla ilişkilerinde bütün araçlar kullanılmalıdır. Polislik bir güven ve sorumluluk mesleğidir. Polisin toplumda saygınlık kazanabilmesi için halka güven verebilmesi gerekmektedir. Polis güvenilen, dürüst, çalışkan, işinde başarılı ve hakkında en küçük bir olumsuz söylentiye yer bırakmayan bir görevli olmalıdır. İngiliz polisinde olduğu gibi polislik bir “korku” kurumu olmaktan çıkarılıp, bir “güven” kurumu haline getirilmelidir. Böylece suç önlenmesi kolaylaşacağı gibi, polisin saygınlık ve başarı oranı da buna paralel olarak artacaktır (Kuloğlu, 2004: 52). Demokratik toplumlarda polis, halk ile birlikte halkın yararı için vardır. Güvenlik hizmeti, sosyal ve insani bir hizmettir. Bu hizmetin amacı da aracı da insandır. Polis toplumda sosyal düzeni, güvenlik içinde sürdürebilmek ve halkın işini ve günlük yaşamını normal bir şekilde devam ettirebilmesi için çaba gösterirken bu görevleri toplumun barışını sağlayarak toplumsal uzlaşma ortamı oluşturarak, halkın desteğini yanına alarak yapabilecektir. Böylece polis-halk kaynaşması ve dolayısıyla devlet-millet bütünleşmesi gerçekleşmiş olacaktır. Polisin halka karşı saygılı olduğu, halkla bütünleşebildiği, halkın da polise sahip çıktığı toplum, modern bir toplum özelliğinde (Fındıklı, 1994:278–282) olduğuna vurgu yapılabilir.

Etkili bir güvenlik hizmetinin öncelikli hedefi suçun önlenmesi, eğer suç işlenmiş ise, suçluların yakalanması ve suçun aydınlatılmasıdır. Polisin başarısının göstergesi halkın huzurunun sağlanması, can ve malının korunmasıdır. Ancak bu amaçların gerçekleştirilebilmesi büyük ölçüde halkın yardım, destek ve işbirliğine bağlıdır (Sayıl, 1989: 37).

Demokratik ülkelerde suç probleminin çözümünde toplumun desteğini almak toplumun sistematik bir biçimde güvenlik hizmetlerine katılımını sağlamak zorunludur. Bu amaçla geliştirilen güvenlik ilkelerinin başında “saydamlık” , “denetlenebilirlik”, “polis eğitimi”, “siyasal iradenin desteği” , “sivil katılım” ve “yasal prosedürün verimli ve iyi bir koordinasyon içerisinde olması” ilkeleri gelmektedir. Her şehrin hatta her ilçenin ve mahallenin kendine özgü sorunları olduğu için sorunları yaşayan halkın da çözüm önerileri

olabilecektir. Türk Polis Teşkilatı'nın yeni bir polislik felsefesine duyduğu gereksinim açıktır. Çok şeyi ifade eden ve dilimizden düşürmediğimiz “Halkla İlişkiler” kavramını konuşmak yerine halkla nasıl ilişki kurulacağını düzenleyen somut yasalarla da imkân sağlanıp teşvik edilen, halkın da polis hizmetlerine katılımını sağlayan organları oluşturulmalıdır. Toplum desteğinin nasıl sağlanacağı konusu açık değildir ve bir model sorunu yaşanmaktadır. Bu model özellikle İngiliz polisinin uygulamada başarılı olduğu TDP (Toplum Destekli Polislik) modeli olabilir (Apan,2004: 13).

Polisin halkın ulaşabileceği yerde olmasının suçu önleyici ve suç işlemeye eğilimli kişileri caydırıcı etkileri vardır. Bunu yapmanın en iyi yolu da polis merkezlerinin sayısının artırılmasıdır. Genel bir merkezden dağılan polisler yerine, insanların yaşadıkları ortam ile iç içe kurulmuş olan polis merkezlerinin suçu önleme fonksiyonunu daha iyi yerine getireceği kuşkusuzdur. Polis merkezlerinin varlığı ile polis-halk teması daha kolay gerçekleştirilmekte ve polisin suçu önleme görevi daha etkin bir şekilde sağlanabileceği (Peyrefitte,1977: 206) düşünülebilir.

Halkla ilişkiler alanındaki başarı teşkilat bünyesinde çalışan tüm polis mensuplarının bu konuda nitelik ve yeterlik açısından iyi yetişmiş ve eğitilmiş olmalarına ayrıca zihinsel yeteneklerinin ve uyum düzeylerinin de artırılmasına bağlıdır. Bu nedenle mesleki bilgi ve becerilerini halkla ilişkilerle ilgili nitelik ve liderlik yetenekleri ile birleştirebilen kurum çalışanları; günümüzün ve geleceğimizin dinamik ve üretken aynı zamanda sorunların üstesinden gelebilen çağdaş değerleri temsil edebilen yönetici polisi olabilecektir (Karaman ve diğ., 2004:119).

Yukarıda belirttiğimiz gibi halkla ilişkiler tek yönlü bir olgu değildir. Hem polis hem de halk çözüme katkı sağlamalıdır. Bu durumda polis halkın tepkisine istek, şikayet ve diğer taleplerine önem vermek ve bunları iyi değerlendirmek durumundadır (Karaman ve diğ., 2004:119). Bu bağlamda halk için çalışan polis vatandaşlara verdiği değer karşılıksız kalmayacak ve halkta değerli olduklarını anladıklarında olumlu geri bildirimde bulacaktır (Tortop,1968:161'den akt. Durmaz, 2000:253).

Polisin halkla ilişkilerinde dikkat edilmesi gereken bir başka nokta ise şeffaf olmasıdır. Polisin halkla bütünleşmesi kapalı kutu olma özelliğinden çıkıp daha şeffaf bir teşkilat haline gelmelidir. Çünkü polis şeffaf olduğu için halkı kendine daha çok çekecektir (Fındıklı, 1994:451). Polisin halkla ilişkilerinde halkı kendi tarafına çekmesi suç işleme potansiyeli olan insanlar içinde caydırıcı etki yaratacağı önemli özelliklerdendir.

Polis halk ilişkilerinin önemi siyasiler açısından da önemlidir. Siyasal rejimlerin devamlılığın sağlanması iç güvenliğinin sağlıklı işlemesiyle olmaktadır. Polislerin görev ve sorumluluklarını belirleyen kanun ve yönetmeliklerin işleyişlerinin denetlemesi, sosyal kontrolün sağlanması polis ile halk arasındaki sağlam köprü kurulmasıyla gerçekleşmektedir. Bu şekilde toplumsal düzenin sağlanmasında kanunların uygulatıcısı polisler ile kanunların gereklerini yerine getiren halk arasındaki uyum polis halk ilişkileri ile mümkündür. Bu uyumun sağlıklı yürümesi siyasiler açısından son derece önemlidir (Tuncay,1996: 32).

Görüldüğü gibi polis halk ilişkileri her açıdan önem teşkil etmektedir. Bir başka önemli olan nokta ülke ekonomisi içindir. Özellikle toplumsal açıdan zararlı ve ekonomik yönden ülkeyi zarara uğratacak suçların önlenmesinde halkla ilişkiler çok büyük öneme sahiptir. Örneğin, kaçakçılık, karaborsa mallar, yolsuzluk, rüşvet, hırsızlık, çek-senet gibi ekonomik suçların önlenmesinde ülke ekonomisine katkıda bulunduğundan bu suçların önlenmesinde halkla ilişkilerin pozitif yönde olması çok büyük öneme sahiptir (Karaman ve diğ., 2004:124).

Polis halk ilişkilerinin önemli olduğu bir diğer nokta ise “Avrupa Birliği ve İnsan Hakları” açısından dır. Bilindiği gibi ülkemiz AB’ye giriş için vize bekleyen ülkeler arasında yer almaktadır. Bu bağlamda AB’nin ülkemiz açısından uygulanmasının istediği en büyük şart insan haklarına verilen değerin daha da artırılması standartlara ulaşma talebidir. Günümüzde uluslararası hukukta bağlayıcı özelliğe sahip Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)’nin etkin denetleme ve yaptırım gücü olan mahkeme özelliği taşımaktadır. Bu bağlamda çok sayıda ülke ile güvenlik işbirliği anlaşmaları yapılmış polis merkezleri de dahil olmak üzere uluslararası kuruluşlarca denetlenmesine imkan yaratan uluslararası hukuk oluşmakta ve polisin tüm çalışmaları uluslararası hukuk siteminde değerlendirilmektedir (Yılmaz,2000: 248). Bundan dolayı polisin insan haklarına yani insana karşı daha dikkatli davranmasını ülkemizi uluslararası siyasi ve hukuk sistemlerinde puanının artırılması temel görevleri arasında sayılmaktadır. Bu bağlamda polislerin görevlerinde insan haklarına daha titizlikle davranması işlerine duygusallığı karıştırmadan mantık çerçevesinde yapmasını öngörmektedir (Açıkalın, 1999: 14).

Polis-Halk İlişkisinde Toplum Destekli Polisliğin Rolü

Polis-halk ilişkileri bağlamında toplum destekli polislikten bahsetmek bu çalışma açısından önem arz etmektedir. Suçların önlenmesinde polis ile halk arasında karşılıklı güvenin sağlanması ve her iki tarafın “ortaklık” anlayışı içinde kamu düzeninin sağlanmasında sorumluluğu paylaşması gerekmektedir. Son zamanlarda sıkça sözü edilen ve dilimizde “Toplum Destekli Polislik” kavramı ile açıklanan “community policing” anlayışının özünde yer alan felsefe de budur (Karatepe, 2004: 6). Böylece halk meydana gelen suçları polise bildirerek suç işleyen ya da suç işlediği düşünülen şüpheliler hakkında bilgi vererek polisin en büyük yardımcısı olabilmekte, polis ise yasaların katı bir uygulayıcısı değil “üniformalı vatandaş” olarak davranmaktadır (Bahar, 2000:144).

Toplum destekli polislik felsefesinde kamu düzeninin sağlanmasında bu ortaklık anlayışı temelinde tesis edilecek birbirine karşı güven duygusu ile hareket etme esastır. Demokratik ülkelerde polisin vatandaş merkezli çalıştığını ve vatandaşların talep ve beklentilerini dikkate alarak güvenlik hizmeti sunduğunu görülmektedir (Kuyaksil, 2000:166–170).

Polis ile halk arasında birliktelik ve güven duygusunun oluşumu ve halkın güvenlik politikalarına katılımının sağlanmasına kadar olan sürecin toplum destekli polislik felsefesinden ayrı tutulduğu düşünülmemelidir. Aksine bu aşamada özellikle kolluk kuvvetlerinin üzerine düşen stratejik görevler söz konusudur. Halkın toplum destekli polislik felsefesini tanıması ve kabullenmesinin sağlanması bu görevlerden öncelikli olanlarıdır. Temel dayanaklarından biri “halkın katılımı” olan Toplum Destekli Polisliği, Palmer; ‘problemleri teşhis etmek ve çözümlenmek amacıyla toplum ve polis arasındaki etkileşim metodu’ (Palmer, 1997:665–679) olarak tanımlamıştır.

Toplum destekli polislik ayrıca polis rolünün esaslı bir şekilde yeniden ele alınması ve polis hizmetlerinin sosyal değişim ihtiyacını karşılayacak şekilde yeniden dizaynı olarak adlandırılan bir güvenlik stratejisidir (Wilson ve diğ., 1997:24). Bu bakımdan TDP (Toplum Destekli Polislik) felsefesinde; Emniyet Genel Müdürlüğü’nün, sadece toplum veya halka karşı yaklaşımları değil kendi organizasyonu içindeki kültürel yapılanması, organizasyonun ve ona dahil olan bireylerin kendilerine dair algıları gibi boyutlar da söz konusudur.

Kısacası Toplum Destekli Polislik anlayışı, polislik hizmetlerinin alt uygulama alanı veya metodu değil klasik polislik anlayışının kendisine uyarlanması gerektiren bir çatıdır. Bu bağlamda TDP, uygulanıp kaldırılacak bir taktikten ziyade; çağın ihtiyaç ve gereklerine göre ortaya atılabilecek yeni metotların kriteri olma özelliğine sahiptir.

Toplum destekli polisliğin temel amacı ise şu şekilde aktarılabilir:

1. Vatandaşlarla daha iyi ilişkiler kurmak,
2. Suçtan mağdur olma korkusunu azaltmak
3. Suç oranlarını azaltmaktır (Bahar, 1998:121. akt. Hızlı, 2010: 47).

TDP anlayışı, Halkla İlişkiler anlayışının halkla işbirliğine dönüştürülmüş şeklidir. Başka bir ifade ile yerel nitelikte güvenliğin sağlanmasında polis ve halkın birlikte sorumluluk alarak yine birlikte çalışmasıdır (Aydiner,2004: 11–13). Bu değerlendirmeye göre TDP anlayışının, halkla ilişkiler anlayışından daha katılımcı bir yaklaşım olduğu söylenebilir.

Halkla ilişkilerde iki yönlü iletişimin sağlandığı ilk sıralarda TDP gelmektedir. Çünkü polis ve halkın bütünleştiği karşılıklı samimi ilişkiler çerçevesinde oluşmaktadır (Alaç, 2005: 13).

TDP felsefesi toplumla birlikte çalışmayı öngörmektedir. TDP’nin uygulanması Alaç’a göre şu şekilde olmaktadır (Alaç, 2005: 13):

- Toplumun bakış açısı ile problemleri değerlendirme,
- Topluma ilgi duyma,
- Problemlerin çözümü için halka yardımcı olma,
- Tüm kaynakları kullanma olarak tanımlanmaktadır.

Polis-Halk İlişkisinde Medyanın Rolü

Polis halk ilişkilerinde önemli olan bir diğer etken medyanın rolüdür. Medya, sahip olduğu teknolojik imkânlar ve halkla ilişkiler olgusunu etkin şekilde kullanması sayesinde günümüzün dev bir gücü olarak kabul edilmektedir. Özellikle de hemen her evde bir kitle

iletişim aracının olduğu gerçeği medyanın etki alanını daha da çarpıcı kılmakta ve bu kitle iletişim araçlarının kişiler ve toplum üzerindeki etkileri ile ilgili merakı artırmaktadır. Günümüzde medyanın en zengin malzeme alanlarından biri olan polislik mesleği ile ilgili yayınların fazlalığı göz önüne alındığında medyanın polislik mesleği ve polise olan bakış üzerinde etkili olup olmadığı büyük bir merak konusudur (Hızlı, 2010: 64).

Halkın sempatisinin kazanılması, öncelikle halkın polisi tanınması, polise güvenmesi, polis hakkında olumlu görüşlere sahip olması kısaca; polisin imajının halkın gözünde olumlu olmasında medya oldukça etkili bir organdır. Polisin halkın gözünde edineceği imaj hem günlük hayatta vatandaşla girdiği iletişim sürecindeki iletişiminin şekline ve niteliğine hem de medyanın polisi halka nasıl yansıttığına bağlıdır. Çünkü medya; konuları işleme şekliyle insanlara, düşündürmek istediği şeyleri istediği şekillerde sunabilir ve bunu; izleyicilerin fark etmeyeceği bir şekilde yapabilir. Dolayısıyla insanlar, izledikleri şeylerin gerçeğin ta kendisi olma ya da olmama ihtimalinin farkında olmayabilir ve bu nedenle sorgulama gereği duymadan kabullenebilirler (Hızlı; 2010: 85–86).

1995 yılında Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılan “Halkın Polis İmajı ve Polis Halk Bütünleşmesinin Dinamikleri Araştırması” isimli kamuoyu araştırması da; vatandaşın, polisiye haberlerin % 27’sini televizyondan, % 26’sını gazetelerden, %16’sını bireysel gözlemlerden, %12’sini yakın ve bireysel çevreden, % 10’unu radyodan, % 5’ini polis radyosundan, %3’ünü ise polis yayınlarından (broşür, gazete) öğrendikleri sonucuna ulaşmıştır. Dolayısıyla polisin imajının belirlenmesinde medyanın payının büyük olduğu görülmektedir (Hızlı,2010: 86).

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Polis halk ilişkilerinde polisin vatandaşlarla iletişimlerinde aksaklıkların olduğu bunun kaynağının polisten mi kaynaklı yoksa vatandaş tarafından mı kaynaklandığı bilinmemektedir. Ayrıca suç önlemede polis tek başına yetersiz kalmakta ve halk desteğine ihtiyaç duymaktadır. Bu bağlamda bu çalışmayla halk ile polis arasındaki bağlılığı polis perspektifinden olayı ele almak olacaktır. Bunun için İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü’nde görevli polislerin halk tarafından nasıl değerlendirildiği, polislerin toplumda nasıl bir yere sahip olduğunu ölçmek amacıyla on iki soruluk anket çalışmasıyla polislerin bakış açısıyla ölçülmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları: Çalışmanın amacı, Polis-Halk ilişkilerinin önemi polis perspektifinden olayları değerlendirmek ve polis algısını ölçmektir. Buna ek olarak çalışmayla akademik alana ve topluma fayda sağlayacağı amaçlanmıştır. Ayrıca aşağıdaki oluşturulan sorulara yanıt aranmaya çalışılmıştır.

- Polis-halk ilişkilerinde polislerin halkla ilişkiler eğitimi alma durumları nedir?
- Polis- halk ilişkilerinde polisin halka bakışı nasıldır?
- Polisin medya ve halk hakkındaki düşünceleri nedir?

- Polislerin toplum tarafından sevildiklerini hissetme dereceleri nedir?
- Polisin halkla ilişkilerinde kendine güveni ne derecedir?
- Polis halk ilişkilerinde vatandaşlar tarafından karşılıklı yardımlaşma ne derecedir?
- Toplum destekli polislik anlayışları hangi yönlüdür?

Araştırmanın Önemi: Polisin suç önlemede daha etkin olması için halkın desteğini alması gerektiği son dönemlerde olmazsa olmaz denecek kadar bir öneme sahip olmuştur. Ayrıca polis teşkilatı halkla bütünleşme konusunda gerek eğitimsel gerek anlayış ve şeffaflaşma konusunda halka kendini tanıtmaya ihtiyacının doğması bu çalışmayı önemli kılmaktadır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi: Araştırmanın evrenini polisler, örneklemini ise İstanbul ilinde çalışan tüm polisler oluşturmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışan polis memurları Türkiye'nin tüm bölgelerinde çalışma olanağına sahip olduğundan ve ayrıca çalışma şartları, ek görevler gibi nedenlerden dolayı çok daha geniş kitledeki polisler ile iletişim kurmaktadırlar. Bundan dolayı polis teşkilatında homojen düşünce oldukça yüksektir denilebilir. Bu bağlamda örneklem kitlenin İstanbul ili olmasının polis teşkilatının genelini yansıtacağı düşüncesinin hakim olması ve ulaşma imkânının daha kolay olması nedeniyle İstanbul ili tercih edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları: Araştırma İstanbul ili ve sadece Emniyet Genel Müdürlüğü mensuplarından polislerle sınırlıdır. Buna ek olarak 107 personel ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca araştırma çalışmanın yapıldığı dönem ile sınırlıdır. Ankete verilen cevaplar zamana göre değişkenlik gösterebileceğinden bu araştırma çalışmanın yapıldığı zaman dilimiyle sınırlandırılabilir.

Araştırmanın Geçerliliği: Anket soruları birbirinden bağımsız cevaplar içerdiğinden ve farklı sayıda seçeneklerden oluştuğundan güvenilirlik analizi yapılmamıştır. Fakat anketin anlaşılır olup olmadığı ankete katılanlara sorulmuştur. Bunun üzerine katılımcıların anlaşılacak sorular olmadığını belirtmeleri üzerine sorularda çıkarıma ya da değişiklik yapılmamıştır. Anket formu doldurulurken katılımcılarla yüz yüze iletişim halinde olduğundan formun dikkatli doldurulması sağlanmaya çalışılmıştır.

Veri toplama ve Analizi: Araştırma verilerinin oluşum kısmı anket yöntemiyle sağlanmıştır. Ayrıca bu çalışmaya benzer çalışmalar incelenmiştir. Çalışmamızda polislere 12 soru yöneltilerek polislerin halkla ilişkilerdeki tutumları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Verilerin toplanmasında katılımcılarla yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak anketler doldurulmuştur. Böylece anket formlarının eksiksiz ve yanlışsız doldurulması sağlanarak tüm anketler doldurulmuştur.

Veriler SPSS 22 for Windows programı kullanılarak analiz edilmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmaya katılanlar İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün farklı birimlerinde çalışmaktadır. Emniyet teşkilatında polislerin geneli branşlaşma usulü çalışmadığı için bir polis tüm birimlerde çalışabilmektedir. Bu bağlamda tüm polisler hemen hemen halk ile iletişim halinde olduğu söylenebilir.

Polislerin halk tarafından nasıl değerlendirildiği polis teşkilatı perspektifinden nasıl bakıldığı ölçülmüştür. Bu kapsamda 107 (yüz yedi) polis memuru ile yüz yüze görüşerek anket çalışması yapılmıştır. Bu araştırma kapsamında yer alan personele yöneltilen sorularla elde edilen bulgular ve bunların analiz sonuçları aşağıdaki tablolarda belirtildiği şekildedir. Ankete katılan personelin demografik özellikleri tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri.

Cinsiyet Dağılımı			Yaş Dağılımı			
Cinsiyet	Frekans	Yüzde	Yaş Durumu	Frekans	Yüzde	Kümülatif %
Erkek	17	15,9	20-25	39	36,4	36,4
Kadın	90	84,1	26-30	55	51,4	87,9
Toplam	107	100,0	31-40	8	7,5	95,3
Medeni Durum			41 ve üzeri	5	4,7	100,0
			Toplam	107	100,0	
Medeni Hal	Frekans	Yüzde				
Evli	57	53,3				
Bekâr	50	46,7				
Toplam	107	100,0				

Tablo 1'de gösterildiği gibi katılımcıların cinsiyete göre dağılımı; %15,9 (17 kişi)'u bayan, %84(90 kişi)'ü erkektir. Emniyet teşkilatı polis alımlarında yıllık erkek personel alımı bayarlara oranla çok daha fazla olduğu için erkek polislerin görülme ihtimali çok yüksektir.

Yaş dağılımını baktığımızda; % 36,4 (39 kişi)'ü 20-25 yaş arası, % 51,4(55 kişi)'ü 26-30 yaş aralığında, %7,5 (8 kişi)'i 31-40 yaş aralığı ve % 4,7 (5 kişi)'si ise 41 yaş ve üzeri grubu oluşturmaktadır. Görüldüğü gibi büyük çoğunluğu genç sayılabilecek polislerden oluşmaktadır (%87,9). Bunun nedeni olarak polis okulundan mezun olan polislerin büyük çoğunluğunun (% 70 gibi) İstanbul ilinde göreve başlamasıdır.

Medeni durumları; %53,3 (57 kişi)'3 evli, % 46,7 (50 kişi)'si bekârdır.

Katılımcıların öğrenim durumu ve halkla ilişkiler eğitimi alma durumuna dair bulguları Tablo 2 ve Tablo 3 sonuçlarına göre değerlendirilmiştir.

Tablo 2: *Katılımcıların Öğrenim Durumu.*

	Frekans	Yüzde
Lise	8	7,5
Ön Lisans	56	52,3
Lisans	40	37,4
Lisans Üstü	3	2,8
Toplam	107	100,0

Tablo 2’de gösterildiği gibi katılımcı personelin; % 7,5 (8 kişi)’i lise mezunu, % 52,3 (56 kişi)’ü ön lisans mezunu, % 37,4 (40 kişi)’ü lisans mezunu ve % 2,8 (3 kişi)’, yüksek lisans yapmıştır. Lise mezunu polisler 41 yaş ve üzeri polislerdir. Çünkü 2001 yılı öncesi 9 aylık süre olan polis okulu bu tarihten sonra 2 yıllık meslek yüksekokulu şeklinde eğitim-öğretim vermeye başlamıştır.

Tablo 3: *Katılımcıların Halkla İlişkiler Eğitimi Alma Durumu.*

“Halkla ilişkiler eğitimi aldınız mı ?”	Frekans	Yüzde
Evet	35	32,7
Hayır	44	41,1
Kısmen	28	26,2
Toplam	107	100,0

Tablo 3’de gösterilen katılımcı personelin % 32,7(35 kişi)’si halkla ilişkiler eğitimi aldığını beyan etmiş, % 41,1 (44 kişi)’i bu eğitimi almadıklarını ve % 26,2 (28 kişi)’si de kısmen aldıklarını belirtmiştir. Evet ve kısmen cevabı verenlerin bir kısmı lisans okullarında veya kurs-seminer şeklinde halkla ilişkiler eğitimi almışlardır. Hayır cevabını verenler ise herhangi bir şekilde halkla ilişkiler eğitim almamışlardır.

Polislerin çoğu halkla ilişkilerinde kullandıkları yöntemleri mesleki tecrübelerine göre zamanla oluşturdukları anlaşılmaktadır.

Katılımcı polislerin vatandaşla muhatap olma frekans oranları tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4: *Katılımcıların Vatandaşla Muhatap Olma Frekansı.*

“Vatandaşla ne sıklıkla muhatap oluyorsunuz?”	Frekans	Yüzde	Kümülatif %
Sürekli	61	57,0	57,0
Arada Sırada	45	42,1	99,1
Hiç	1	0,9	100,0
Toplam	107	100,0	

Tablo 4’de gösterildiği gibi katılımcıların; % 57 (61 kişi)’si sürekli muhatap olduklarını, % 42,1 (45 kişi)’i ara sıra muhatap oldukları ve % 0,9 (1 kişi)’u ise hiç muhatap olmadıklarını belirtmiştir. Bu kapsamda hemen hemen bütün polisler halkla muhatap olmaktadır (%99,1).

Tablo 5’te katılımcıların halkla ilişkilerinde kendine güvenme durumu cevapları oranları yer almaktadır.

Tablo 5: Katılımcı Polisin Halkla İlişkilerde Kendine Güvenme Durumu.

“Halkla ilişkilerinizde kendinize güveniyor musunuz?”	Frekans	Yüzde
Evet	50	46,7
Hayır	12	11,2
Kısmen	45	42,1
Toplam	107	100,0

Tablo 5’de görüldüğü gibi katılımcıların % 46,7 (50 kişi)’si evet, % 11,2 (12 kişi)’si hayır ve % 42,1 (45 kişi)’i kısmen cevabını vermişlerdir.

Mesleğe yeni başlayan personel ilk zamanlar iletişim kurmakta nasıl bir yöntem izleyeceğini bilmesede zamanla öğrendiği görülmektedir. Polislerin çoğunluğu halkla iletişim halinde olması zamanla kendine güven duygusunu artırdığı söylenebilir.

Tablo 6’da katılımcı polislere sorulan “halk tarafından polise yardımcı olunma durumuna” dair görüş sonuçları yer almaktadır.

Tablo 6: Vatandaşların Polise Yardımcı Olma Durumuna Dair Görüşler.

“Vatandaşların polise yardımcı olduğunu düşünüyor musunuz?”	Frekans	Yüzde
Evet	13	12,1
Hayır	36	33,6
Kısmen	57	53,3
Fikrim Yok	1	0,9
Toplam	107	100,0

Tablo 6’da gösterildiği gibi katılımcı polisler halk tarafından kendilerine yardımcı olma durumunu; % 12,1 (13 kişi)’i evet, % 33,6 (36 kişi)’sı kendilerine yardımcı olunmadıklarını, % 53,3 (57 kişi)’ü kısmen yardımcı olduklarını ve % 0,9 (1 kişi)’u fikrim yok olarak cevap vermişlerdir.

Polisin suç önlemede gerek suç öncesi gerek suçtan sonra suçun faillerinin yakalanması aşamasında vatandaşlara kısmen yardımcı oldukları yine büyük bir çoğunluğun ise polise yardımcı **olmadığını** düşünüyorlar (%33,6).

Tablo 7’de ise katılımcılara “polislerin vatandaşlara yardımcı olma durumu” hakkında görüşleri yer almaktadır.

Tablo 7: Polislerin Vatandaşlara Yardımcı Olma Durumu.

“Polislerin her durumda yardımcı olduklarını düşünüyor musunuz?”	Frekans	Yüzde
Evet	44	41,1
Hayır	22	20,6
Kısmen	39	36,4
Fikrim Yok	2	1,9
Toplam	107	100,0

Tablo 7’de yer aldığı gibi görev tanımı belli olmayan polislerin, yardım etme konusunda polislerin vatandaşlara her durumda yardımcı olma durumuna personelin; % 41,1

(44 kişi)'i evet, % 20,6 (22 kişi)'sı hayır, % 36,4 (39 kişi)'ü kısmen ve % 1,9 (2 kişi)'u fikrim yok cevabını vermiştir.

Personellerin yarıya yakını polislerin her şartta ve durumda halka yardımcı olduklarını düşünmektedirler. Fakat yardımcı olunmadığını veya kısmen yardımcı olduklarını düşünen polislerin sayısı da azımsanmayacak ölçüde çoktur.

Tablo 8: Polis - Halk İlişkilerinde Medyanın Etki Derecesi.

“Polis-Halk ilişkilerinde medyanın polisleri bakışının ne yönde olduğunu düşünüyorsunuz?”	Frekans	Yüzde
Olumlu	4	3,7
Olumsuz	91	85,0
Kısmen Olumlu	10	9,3
Fikrim Yok	2	1,9
Toplam	107	100,0

Tablo 8’de görüldüğü gibi polisin halkla ilişkisini etkileyen polisi halka tanıtan kurum olan medyanın polis-halk ilişkilerinde etkisine katılımcıların; % 3,7 (4 kişi)’si olumlu, % 85 (91kişi)’i olumsuz, % 9,3 (10 kişi)’ü kısmen olumlu ve % 1,9 (2 kişi)’u fikrim yok yanıtı vermiştir.

Personelin büyük çoğunluğu medyadan memnun görünmemektedir (%85). Halkla iç içe sosyalleşen toplum destekli polislik halkın yanında olup ziyaretler gerçekleştirerek halk ile polis teşkilatı arasındaki bağı kuvvetlendirmeye çalışmaktadırlar. Bu durumun etki derecesine dair görüşler Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9: Toplum Destekli Polislik Anlayışının Etki Derecesi.

“Toplum Destekli Polislik anlayışının etkili olduğunu düşünüyor musunuz?”	Frekans	Yüzde
Evet	34	31,8
Hayır	31	29,0
Kısmen	36	33,6
Fikrim Yok	6	5,6
Toplam	107	100,0

Tablo 9’da görüldüğü gibi toplum destekli polislik anlayışına personellerin; % 31,8 (34 kişi)’ü evet, % 29 (31 kişi)’u hayır, % 33,6 (36 kişi)’ü kısmen etkili olduğunu ve % 5,6 (6 kişi)’sı ise fikrim yok cevabını vermiştir.

Toplum Destekli Polislik, polisler ile halk arasındaki bağı kuvvetlendirmedeki rolüne polislerin neredeyse eşit seviyede olumlu ve olumsuz bakmaktadırlar. Bir kısmı toplum destekli polisliğin olması gerektiğini diğer kısmın ise gereksiz bir birim olduğunu savunmaktadırlar. Buna karşın araştırmamızın teori kısmında toplum destekli polisliğin dünya çapında çok etkili olduğuna vurgu yapılmasına karşın katılımcıların o kadar da önem vermediği görülmektedir.

Tablo 10: Polislerin Vatandaşlar Tarafından Sevildiğini Düşünme Durumu.

“Polislerin vatandaşlar tarafından sevildiğini düşünüyor musunuz?”	Frekans	Yüzde
Evet	3	2,8
Hayır	48	44,9
Kısmen	55	51,4
Fikrim Yok	1	0,9
Toplam	107	100,0

Tablo 10’da yer alan; polislerin toplum tarafından sevilme derecesine verilen cevaplar ise; %2,8 (3 kişi)’i evet diyerek polislerin sevildiğini düşünmektedir. % 44,9 (48 kişi)’u hayır ve % 51,4 (55 kişi)’ü kısmen cevabını vermiştir.

Katılımcıların (polis) neredeyse yarısı halk tarafından sevilmediğini diğer yarısı da kısmen sevidiklerini düşünmektedirler. Yukarıda da bahsedildiği gibi polisler, medya tarafından da kendileri için olumsuz algılar yaratıldığını düşünmektedirler. Bu çıkan sonuçlarda polislerin halk tarafında sevildiğini düşünme oranı oldukça düşük seviyede çıkmıştır (%2,8).

Halkla ilişkide bulunan kurumlarda halkla ilişkiler eğitimi almak hiç şüphesiz iletişimin daha sağlıklı olacağı yönündedir. Halkla iletişimin önemi bireysel ve kurumsal olarak karşılıklı fayda sağlayacağı da yüksek oranda kabul edilmektedir. Emniyet teşkilatının varoluş amacı halka hizmet etmek olduğu için halkla ilişkiler üst seviyededir. Bu bakımdan çalışan personellerin halkla ilişkiler eğitimi almaları hem kurumsal, hem personel hem de halk açısından fayda sağlayacağı söylenebilir. Tablo 11’de polislerin vatandaşla muhatap olma frekansları ile halkla ilişkiler eğitimi alıp almama durumlarına göre dağılımı sonuçları yer almaktadır.

Tablo 11: Personelin Vatandaşla Muhatap Olma Sıklığının Halkla İlişkiler Eğitimi Alma Durumlarına Göre Dağılımı (Crosstabs).

		Halkla ilişkiler eğitimi aldınız mı?				
		Evet	Hayır	Kısmen	Toplam	
* 1% vatandaşla muhatap olma yüzdesi						
** 2% halkla ilişkiler eğitim alma yüzdesi						
Vatandaşla ne sıklıkla muhatap oluyorsunuz?	Sürekli	Frekans	25	20	16	61
		1%	41,0%	32,8%	26,2%	100,0%
		2%	71,4%	45,5%	57,1%	57,0%
		Toplam %	23,4%	18,7%	15,0%	57,0%
	Arada sırada	Frekans	10	23	12	45
		1%	22,2%	51,1%	26,7%	100,0%
		2%	28,6%	52,3%	42,9%	42,1%
		Toplam %	9,3%	21,5%	11,2%	42,1%
	Hiç	Frekans	0	1	0	1
		1%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
		2%	0,0%	2,3%	0,0%	0,9%
		Toplam %	0,0%	0,9%	0,0%	0,9%
	Toplam	Frekans	35	44	28	107
		1%	32,7%	41,1%	26,2%	100,0%
		2%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		Toplam %	32,7%	41,1%	26,2%	100,0%

Tablo 11’de polislerin vatandaşla muhatap olma frekansları ile halkla ilişkiler eğitimi alıp almama durumları çaprazlandığında; yukarıda da belirtildiği gibi İstanbul polislerinin %57’si vatandaşlarla sürekli iletişim halinde olduğudur. Sürekli iletişim halinde bulunanların %41’i halkla ilişkiler eğitimi almıştır. % 32,8’i eğitim almamış, %26,2’si ise kısmen eğitim aldıkları istatistiki olarak ortaya çıkmaktadır. Arada sıra iletişim halinde olduğunu bildirenler ise %42,1’lik bir dilime sahiptir. Çok sık halkla iletişime geçmeyenlerin ise %22,2’si halkla ilişkiler eğitimi aldığını beyan etmiştir.%51,1 ise eğitim almadıklarını ve %26,7’si kısmen eğitim aldıklarını bildirmişlerdir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Görevin niteliğinden dolayı sürekli olarak halkla ilişki halinde olmayı gerektiren polislik mesleği, sorumluluk ve güven düzeyi yüksek olan işler arasında yer almaktadır. Bu mesleğin toplumda saygınlık kazanması, polisin halka güven verebilmesine ve onunla işbirliği yapabilmesine bağlıdır. Günümüzde gerçek anlamda polislik sadece suçluları yakalamakta gösterilen başarıyla değil halkla geliştirilen ilişkilerin niteliğiyle de ölçülmektedir. Suç ve suçlularla mücadele eden polisler çağının gerektirdiği bilgi birikimiyle donanımlı olmalıdır. Bilgi ve teknik donanım yönünden halktan önde olmalıdır. Polis görev ve yetkilerinde tanımladığı gibi kamunun can ve mal emniyetini korumak, yani devletin koruyucu bekçisi

niteliğindedir. Ancak bu görevleri yaparken içten gelebilecek tehditler ya da oluşumlar evresinde tek başına yeterli olamamaktadır.

Toplumun kendi rahatlığı, huzur ve güvende olması gibi tüm özgürlük ve korunma ihtiyaçlarından dolayı halkın polisler daha çok yardımcı olması gerekmektedir. Aynı şekilde polislerde halkını sevmeli ve her durumda yardımcı olmalıdır. Unutulmamalıdır ki suç önlemede polis kendi yakınlarının ailesinin birer sivil vatandaş olarak düşünerek empatik olarak halka yaklaşmalıdır. Bu bağlamda halkla iletişimlerinde daha dikkatli ve duyarlı olmalıdır. Halk ise herkesin kendi vicdanlarının polis gibi çalışmasına dikkat etmelidir. Bu kapsamda polis ve halk ilişkilerinde herkes kendi payına düşen sorumluluklarını bilmeli karşılıklı empati yapılmalıdır.

Polis-halk ilişkilerinde sorumluluklar sadece halk ve polis ile sınırlı kalmamakta halka polisi tanıtan, medya, okul, siyaset vb. kurumların polisin halkla olan bağlarını zayıflatıcı imaj yaratmaktan ziyade eleştirilmesi gereken yerleri yapıcı perspektiften değerlendirmelidirler. Halkla ilişkilerde öncülük polis teşkilatına düşmektedir. Bu kapsamda polis ile halkı bütünleştirmek için toplum destekli polislik anlayışı yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu sayede gerek polisler gerekse halk yaşanan problemleri birlikte anlayış göstererek çözmeye çalışmaya teşvik edilmelidir.

Halkla sürekli iletişim halinde olan polisler; özellikle hassas binaları koruma görevinde bulunanlar, valilik gibi özel kurumların giriş çıkışlarının kontrolünün sağlandığı yerlerde çalışanlar, toplum destekli polislik ve önleyici polislik (devriye) hizmetinde bulunanlar halkla ilişkiler eğitimi almaları polisin halkla ilişkisinde olumlu etki yaratacağı bir gerçektir.

Halkı daha iyi anlamak ve hangi çözüm yollarını kullanması gerektiğini bilmek eğitimle başarılabilir. Hatta polisler topluma yani insanlara hizmet ettiklerinden birer küçük psikolog ve sosyolog vasfına sahip olmalıdır.

Sonuçta polis toplumun vazgeçilmez bir parçasıdır. Vatandaşların demokratik haklarının güvencesi olan polislik mesleği kesintisiz hizmet veren bir kurum olması münasebetiyle onu toplum içinde ayrıcalıklı bir konuma getirmektedir. Buna binaen üzerinde çok durulması ve çalışma yapılması gereken bir kurum olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Acar, M. (1994). *Türk Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler*, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara: Sosyal Planlama Genel Müdürlüğü Yayını.
- Açıkalin, A. (1999). *İnsan Kaynağının-Yönetimi-Geliştirilmesi*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Akdağ, M. ve Erdem, A.(2009). Halkla İlişkiler Tarihi Üzerine, *Dünden Bugüne Halkla İlişkiler*, M. Işık ve M. Akdağ (eds.). Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları: 3-48.
- Alaç, A.E. (2005). *İnsan Hakları Bağlamında Eğitimcilerin Eğitimi Kursu Yayınlanmamış Ders Notları*, Toplum Destekli Polislik Sunumu Ankara: EGM Eğitim Daire Başkanlığı.
- Aldemir, C., Ataol, A. ve G. Budak (2001). *İnsan Kaynaklar Yönetimi*, İzmir: Barış Yayınları.

- Apan, A. (2004). *Toplum Destekli Polislik*, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü *Polis Dergisi*, Sayı 42, s.13.
- Arslan, F. (2000). *Polis-Medya İlişkileri*, Elazığ: *Polis Dergisi*, Sayı, 25. ss. 153-154.
- Asna, A. (1993). *Public Relations, Temel Bilgiler*, İstanbul: Der Yayınları.
- Aydiner, G. (2004). Toplum Destekli Polislik Anlayışı ve Türk Polis Teşkilatında Uygulanması, Ankara: *Polis Dergisi*, Sayı 42, ss. 11-13.
- Bahar, H. İ. (2000). Toplum Destekli Polislik, *Halkla İlişkiler Yönetimi Geliştirme ve Oryantasyon Eğitimi Bölgesel Seminer Notları*, F. Erdoğan (der.), Ankara: EGM Basımevi, 43–155.
- Bahar, H. İ. (1997). *Demokratik Polislik*, Ankara: Maset Matbaacılık.
- Başaran, E. (1992). *Yönetimde İnsan İlişkileri*, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Budak, G. (1998). *Halkla İlişkiler (Davranışsal Bir Yaklaşım)*. 2.Baskı, İzmir: Yayın yok.
- Çaylı, S. (2004).Halkla İlişkiler Açısından Yönetim ve Polis, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2. 1, 319–334.
- Drucker, P. F. (1999). *Management Challenges for the 21st Century*, United States of America: New York: Harper Business.
- Durmaz, M. (2000). *Polis ve Halkla İlişkiler*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. Sayı:10, ss. 253-259.
- EGM (2006). *Emniyet Genel Müdürlüğü Toplum Destekli Polislik (TDP) Hizmetleri Standardı*, Ankara: EGM.
- Ertekin, Y. (1986). *Halkla İlişkiler*, Ankara: Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.
- Fer, S. ve Peker, S. (2001). *Polisin Eğitiminde Değişim Yönetimi*, Ankara: 21.Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri (basılmamış bildiri).
- Fındıklı, R. (1994). *Polis Hizmetlerinde Verimlilik*, Ankara: Milli Prodüktivite Merkezi 2. Verimlilik Kongresi, Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları, ss. 278-282
- Fındıklı, R. (1995). *Güvenlik Hizmetlerinin Etkinliği Açısından Polis Halk İlişkilerinin Anlam ve Önemi*, 1.Polis Halk İşbirliği Sempozyumu, Ankara: EGM Basımevi.
- Fındıklı, R. (2000). Meslek Olgusu ve Polislik Mesleğinin Özellikleri, *Türkiye’de Suç ve Polislik*, İ. Cerrah, E. Semiz (Editörler). Ankara: Güner Matbaacılık, ss.89–113.
- Hızlı, B. (2010). *Emniyet Teşkilatında Halkla İlişkiler: Toplum Destekli Polislik Ve Medya-Polis İlişkileri Üzerine Bir Çalışma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Karaman, R., Tuncay, S. ve Durmaz, M. (2004). *Bir Kamu Kurumu Olarak Polis Teşkilatında Halkla İlişkilerin Önemi*, Celal Bayar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Manisa, Cilt 11.Sayı 2.
- Karatepe, S. (1992). *Halkla İlişkiler (T.C. Sağlık Bakanlığında Bir Uygulama)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul.

- Karatepe, S. (2004). Polis Teşkilatında Halkla İlişkilerin Önemi: Bir Alan Araştırması, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.14, S.2. ss. 255–272. Elazığ.
- Kavgacı, H. İ. (1997). *Demokratik Polislik Temel Yaklaşımlar*, Ankara: Yayın Yok
- Kazancı, M. (1973). Türk Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler Anlayış ve Uygulaması, *Amme İdaresi Dergisi*, 6. 3,74–86, Ankara
- Kazu, İ. Y. ve Arslan, F. (2001). *Fırat Üniversitesi Öğrencilerinin Polise Bakış Açısı Ve Elazığ Emniyet Müdürlüğü'nün Düzenlemiş Olduğu Kampanyaların Etkileri Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu (Tarihten Günümüze İç Ve Dış Tehditler)*, 17–19 Ekim, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Korkmaz, G. (1994). *Polis ve Halkla İletişim*, Ankara: Altıncıoğlu Matbaası.
- Kuloğlu, G. (2004). Polis-Halk İşbirliği, *Polis Dergisi*, sayı 42, s.52.
- Kuyaksil, A. (2000). 155.Yılda Polis Teşkilatının Tarihçesi, Kolluk Kavramı ve Günümüzde Emniyet Teşkilatı, *Emniyet Genel Müdürlüğü Ankara: Polis Dergisi*, Yıl:6, Sayı: 22, ss.2-25.
- Orrick, J. B. (1967) *Halkla İlişkiler Ders Notları*, O. Onaran (Çev.). Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın-Yayın Yüksek Okulu Yayınları No: 1.
- Öztürk, N. (2000). Örgütsel ve Fonksiyonel Açından Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Halkla İlişkileri, *Ankara: Polis Dergisi*, Yıl: 6, Sayı 22, 270-277.
- Öztürk, N. (2002). Polis ve Halkla İlişkiler, H. H. Çevik ve T. Göksu (eds.). *Türkiye'de Devlet, Toplum ve Polis*, Ankara: Seçkin Yayınları, ss.333–340.
- Palmer, D. (1997). Reforming Police Management: The Introduction of A Police Board in Victoria, *Policing: An International Journal of Police Strategies and Management*, Vol.20, pp. 665–679.
- Peyrefitte, A. (1977). *Reponses à la Violence*, Paris: La Documentation Française.
- Resmi Gazete (1934). *Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu*, Tarih:14/ 7/ 1934, Sayı: 2751
- Riggs, L. (1982). *The Health Care Facility's Public Relations Handbook*, Aspen Publication, Aspen Systems Corporation, London: Rockville, Maryland.
- Sabuncuoğlu, Z. ve M. Tüz (1995). *Örgütsel Psikoloji*, Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.
- Sayıl, A. (1989). *Polis Çalışmalarının Toplumsal Görünümü*, İstanbul: Başaran Matbaası.
- Seçim, H. (1998). *Halkla İlişkiler*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Sevindik, A. (1997). *Çevik Kuvvet Rehberi*, İstanbul: Avrasya Araştırma ve İletişim Hizmetleri.
- Şahan, S. (2007). *Türkiye'deki E-Polis Uygulamalarının Polis-Halk İlişkileri Açısından Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tortop, N. (1982), *Halkla İlişkiler*, Ankara: İlk-San Matbaası.
- Tortop, N.(1997). *Halkla İlişkiler*, 7. Baskı, Ankara: Yargı Yayınları.
- Tuncay, S. (1996). *Parti İçi Demokrasi ve Türkiye*, Ankara: Gündoğan Yayınları.

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 60 Mart - Nisan 2017

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

- Ulukoş, K. S. (2004). *Polis Odaklı Halkla İlişkiler ve Stres Yönetimi*, Ankara: Başkent Klise Matbaacılık.
- Ünver, M. (2008). *Halkla İlişkiler Bağlamında Polisin Algılanması: Kazan İlçesi Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.
- Wilson, O.W. Greene, J.R., Fyfe, J.J., Walsh W. F., McLaren, R.C. (1997). *Police Administration*, Boston: McGraw-Hill.
- Yılmaz, A. (1988). *Kolluk Görevlerinde Genel Kolluk-Özel Kolluk ve İlişkileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Kamu Yönetimi Lisans Üstü Uzmanlık Programı.
- Yılmaz, T. (2000). *Gereğçeli-Notlu Emniyet Teşkilat Kanunu ile Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu*, Ankara: Polis Akademisi Başkanlığı yay. No:1.

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://www.bilgiedinme.egm.gov.tr/kurumsaldosya/kurumsal1.htm#basin> Erişim Tarihi:
05/11/2016.